ДОДАТОК до „БУКОВИНИ“.

РУСКА РАДА

НАРОДНА ҐАЗЕТА

Виходить що тижня в пятницю | Адрес Редакциї: „РУСКА РАДА“ в Чернівцях ул. Петровича ч. 2. | Коштує річно 4 корони.

Ч. 34. Чернівці, дня 20. (2.) серпня 1904. Рік VII.

Жовтоводска битва.

Як вже нашим прадідам не стало терпцю, як вже годі було зносити знущанє польскої шляхти, тоді вся славна Україна запалала бунтом 1648 р. під проводом козацкого атамана, Богдана Хмельницкого. Одна із перших битв, де змірились козацкі списи й самопали із ляцкими військами, звершила ся під Жовтими Водами, у якій козаки розбили Поляків на порох. Про сю битву зложив наш нарід на Вкраїні ось такі сьпіванки.

I.

Чи не той то Хмель, що коло тичин веть ся?
Гей то Хмельницкий, що з Ляхами беть ся!
Гей поїхав Хмельницкий і к Жовтому броду:
Гей не один Лях лежить головою в воду.
„Не пий, Хмельницкий, дуже тої жовтої води:
Іде на тебе Ляхів сорок тисяч хорошої вроди“.
„А я Ляхів не бою ся і гадки не маю;
За собою потугу великую знаю;
І ще і орду за собою веду,
А все, вражі Ляхи, на вашу біду“,
Утїкали Ляхи, погубили шуби;
Гей не один Лях лежить, вищуривши зуби.
Становили Ляхи дубовії хати —
Прийдеть ся Ляшенькам у Польщу втїкати.
Утїкали Ляхів деякії повки,
Ляхів їли собаки і сїрі вовки.
Гей там поле, а по полю цьвіти;
Не по однім Ляху заплакали діти!
Гей там річка, річка, через річку глиця,
Не по однім Ляху зосталась вдовиця.

II.

Ой то Ляхи гайдамахи Вкраїну зрубали;
Течуть річки кервавії темними лугами.
— Ступай коню, підо мною широко ногами
Ідуть Ляхи гайдамаки в погоню за нами. —
Летить орел понад хутїр а в повітру веть ся
Ой там, ой там бідний козак з Поляками беть ся,
Ой годі вам, вражі Ляхи, руску кровцю пити —
Не один Лях молоденький посиротив діти!

Яку плату дають у сьвіті рільним робітникам?

Таких ґаздів, що жиють із власного господарства, так що не потребують іти нїгде на роботу, є дуже мало. Кождий наш чоловік мусить іти заробити ґрейцар у богатшого, а головно у дворі. Управильненє сих зарібків то найважнїйша справа наших рільних робітників. Ходить о те, аби они були справедливі, аби за свою роботу діставали належну плату.

Щоб наші люди могли собі добре міркувати, чи у нас іде все добре подамо тут, які зарібки мають рільні робітники по иньших краях.

Зачнемо від платнї робітника у Франциї: річно 450—550 кор. і харч, наймичка 350—400 кор. річно і харч. В домах, де праця меньше тяжка пр. в родинї, що жиє з доходів грошевих двоє слуг: чоловік і жінка, мають 750—800 кор. на рік і харч. Є случаї, де слуги наймаючись на рік, вимовляють собі місяць серпень підчас

жнив або кажуть собі за него подвійно платити. Робітник денний має нерівну платню в протягу року. В зимі бере звичайно 1·50 фр. а жінка 1 фр. денно. З весною при ораню мужчина 2·50 фр. а жінка 1·50 фр. денно. В часї сїнокосів мужчина 3 фр. а жінка 2 фр. денно. В часї жнив платня зовсїм змінює ся, бо властитель робить звичайно осібну угоду на акорд. І так за скошене і звязане в снопи жита, пшеницї, від пів гектара плятять 30 кор., за овес 20 кор. і харч; обрібка бураків від пів гектара 25 кор. Харч слїдуючий: о 7 год. рано юшка з молока або кусник сира з білим хлїбом і лїтра квасу, в полудне обід з зупи, мяса, хлїба і дзбанка квасу, о год. 4 мала перекуска, о год. 8 вечером така сама вечера як обід. Декуди по обідї дають ще склянку чорної кави. При роботї акордовій так господар як і робітник виходять добре. Господар знаючи з практики, скільки часу потреба до викінченя якоїсь роботи, годить ся з робітником о цїну лишень, в інтересї знову робітника є: викінчити сю роботу як найскорше; набирає він отже такої вправи і зручности, що робить як машина, але зате і дістає їсти добре. Робітник тут працює без надзору, бо все робить ся майже на акорд. Так звані наші форналї (яких тут нема) с. є. робітники рільні, котрих роботу обчислити не дасть ся, платні суть місячно і харч. Нежонаті мешкають біля двора, а жонаті ночують на селї, а за те дістають до плати ще 15 арів землї під бульбу. Весь зарібок, що Франция єго платить чужим зарібникам, по більшій части Бельґійцям, виносить 24 міл. франків.

В Нїмеччинї платять робітника не однаково. Найменьше в Познаньщинї і східних Прусах а найлучше в Саксонії. Нїмцї платять на акорд або на дни. І так в Саксонії платять мужчинї, що уміє косити, 24—28 кор., жінкам 21—26 кор., хлопцям 19—20 кор. місячно і харч. В Познаньщинї дають мужчинї 23 кор., жінцї 20 кор., хлопцеви 18 кор. місячно і харч. Поденна платня в Саксонії така: мужчинї 1·50—1·80 кор. денно і харч від 1. вересня до 1. мая, від 1. мая до кінця серпня 3·30— 3·60 кор. і харч. Жінкам від 1. вересня до 1. мая 1·50— 1·80 кор. і харч, від 1. мая до 31 серпня 1.80 —2·10 кор. і харч. На гурт (акорд) виносить зарібок далеко більше. За скошене морґа озимини пруского ($^1/_3$ нашого) платять 3·60—4·20 кор. а ярини 3—3·60. За скошене пруского морґа конюшини або сїна 1·80—2·40 кор. За оброблене пруского морґа бульби або бураків 12—16 кор. Як бураки машиною підривають, то платять лишень 8—12 кор. Крім сего одержують ще зарібники кошти переїзду, хату і постїль. Весь заробок, який має Нїмеччина до відступленя чужим, спровадженим робітникам, виносить 11 міл. кор. Єго забирали до

П. Кулїш.

СІЧОВІ ГОСТЇ.

Спомини старого дїда про Гайдамаків.

(Конець)

Переночувавши в невеличкім сельцї, в ранцї позганяли мужиків із околиць з ралами та з сокирами. Було їх душ, мабуть, з тисячу. Рушили дальше, і в ночи прийшли до якогось урочища. Там, видно колись була таборщина, бо лїсу на кільки гоней вирубано і позоставались рови й вали. Усовітував тут один козак перегодити, аж поки на небі зойдуть косарі. А небо чисте як хустка і крізь зорями заіскрене. Та князь боявсь, щоб гайдамаки тимчасом не довідались.

— Не бійтесь, — каже, — нїхто сюди не прийде, бо кажуть, що се місце закляте: тут, кажуть, по ночах відьми та упирі вигравають свої штуки; з того то воно й зветь ся: Куцого Чорта Слобода.

От, як переждали годин зо три, то почали зникати з неба зорі, а на небі червоні плями од багатя, що горіло в гайдамацькому таборі. Рушили ми тихо і прийшовши до самих гребель, порозставляли перед кожною греблею по шести гармат і рови перед гарматами повикопували, а округи гармат піхота стала. Селян із сокирами розставлено кругом попід соснами, і скоро гукнуть по разу гармати, зараз щоб рубали сосни. А решту піхоти порозставляли з рушницями понад багном, щоб стріляти, як що хто виткнеть ся з

тепер найбільше Мазури з західної Галичини і з Росиї.

В Канаді висота платні є дуже змінна, найвисша в часї жнив, найвизша в зимі. В лїтї платні місячні слїдуючі; в Манїтобі, Анісобої, Саскачевані і Альбертї 100—150 кор. харч і хата; в Колюмбії 75—175 кор., харч і хата; в Онтаріо 80—125 кор. харч і хата. Підчас жнив платня підносить ся. В Манїтобі і північно-західних провінциях до 200 кор. місячно, в Колюмбії до 300 кор. Плятнї річні, за контрактом виносять крім харчу в Манїтобі 1000 кор., в Онтаріо 800—1000 кор., в Колюмбії 1200—1700 кор. Жінки в Манїтобі і північно-західних околицях дістають місячно 35—60 кор., харч і хату, в Колюмбії 60—90 кор. Служба домова місячно в Манїтобі 50—70 кор. і харч а в Колюмбії 125—175 без харчу. Дуже пошукують завсїгди в Канадї теслїв, мулярів, бляхарів, малярів і ковалїв. Денна платня їх виносить без харчу в Онтаріо 6—12 кор., в Манїтобі 10—15 кор., в Колюмбії 16—20 кор. Висока тут місцями платня є випливом великої дорожнї харчу. — Конець є проте звичайно такий, що хоч зарібки дуже великі — то однак і видатки не малі а о бульбі і капустї та сухім хлїбі в Америцї нїхто на роботу іти не годен. Мимо сего половину сего зарібку можна відложити на лиху годину. Чнж не лїпше іти на добрий заробок хочби в Пруси чиж робити за півдурно, чого хотїлиби паньскі наймити.

Про Ляссу.

На полудневій схід від Хін є в Азиї країна Тибет із столицею Ляссою, де живе голова буддийскої церкви. На той край острила собі зубі Росия і Анґлїя від давна. Та тепер як вибрила росийска війна з Японїєю, Анґлїйцї післали своє війско і заняли по слабім опорі Ляссу.

Про Ляссу знали Европейцї до часу нїм заняли єї Анґлїйцї лише те, що принесли т. зв. Пундити, с. є індийскі урядники виміру, висилані анґлїйским правительством до Тибету. Один з Пундитів подає, що Лясса лежить на вижинї 3.680 м. понад плесом моря, між високими горами, а лише з полудня мають до неї приступ теплі вітри. Місто числить 15.000 сьвітського населеня і до 18.000 бонзів, с. є сьвященожовнїрів. В дїйсности буває в Ляссї о много більше населеня, бо чим Мекка для Могамеданцїв, тим Лясса для Буддистів Тисячі і тисячі паломників китайских і инших народів вступає щоденно до Лясси, аби одержати благословеньство від наслїдника Будди, Даляй-Лями. Кожда з народностий має в Ляссї свої заїздні доми, розмежовані тїсними, болотнистими уличками. Два кільометри від міста лежить властивий осередок буддаїзму. На горбі званім По-

---

лїсу. Почало вже сїрити. Сердешні гуляки сплять собі і не снить ся їм, що вже їх піймано в матню.

Аж ось зараз із найбільшої греблї шість гармат торох! а з другої у в одвіт гу-у! а з третьої знов — гу-у! Затріщали і загули по лїсу сосни; а тут враз застукало тисяча сокир об дерево. Ой не веселож було сїчовим молодцям прокидатись під такий гук і трескіт! Утихли гармати, давши по два рази огню; перестали й сокири. Я взяв морську трубу і закричав! „Здайтесь на ласку панську, бо обгорнуті кругом“.

Жадного одвіту. Тихо, тільки дим курить понад багнами, підіймаючись у гору. Аж ось на греблї затупотїли конї, і крик: „Гони, лови! Постой, Кирило!“ і поки піхота випала, як ось летить бісом щось на кони і просто проміж гармати. Тодї тільки пізнали Ясуна. Погоня гайдамацька завернулаль, бо жарко повіяла піхота з самопалів; чоловік з десяток покотило ся з кулябок.

От і день розвиднївсь. Окрикнув я їх тричі, щоб здавались. Аж за третим разом гукнули з лїсу, добре частуючи й нас і наших батьків. Знов загуркотїли гармати, затріщав лїс, застукали сокири. Годин за три поробили кругом багна засїки, а соснами завалили кругом гайдамацький табор і самих надушили гибель. Пробували сердеги одстрелюватись, повилазивши на сосни, а наша піхота собі брала їх на цїль. Та багно було дуже широке, то не багато вони нам шкодили.

таля, стоїть величезний і величавий монастир для Даляй-Лями, а довкола него сотки сьвятинь монастирів і инших будинків. В середнім будинку має бути 10.000 кімнат, повних дорогоцїнностий, знесених буддийскими паломниками в дарунку для Даляй-Лями. Даляй-Лама (значить: пан моря сьвіта) є після вірувань буддистів уособленим божества. Невисказане вражінє настає між буддистами, коли Даляй-Лама, а властиво єго душа вийде з тїла. Глухим і жалібним голосом відзивиєть ся по всїх сьвятинях бубни, труби і звони, хмари диму кадила заповняють сьвятинї, тисячі сьвічок горять в кождій сьвятинї, а бонзи не випускають з рук пацьорків, на яких молять ся без перестанку. Цїлий Тибет і Китай дрожить від молитви, а сотки тисячів ягнят гине на жертвенниках. Однак небавом ва місце глубокого смутку настає величезна радість. Душа Даляй-Лами зі смертию тїла перейшла в иньше тїло; — Даляй-Лама відродив ся! Бонзи мають вишукати то відроджене немовлятко, а коли єго віднайдуть, настає загальна радість. Батько дитини одержує шляхотский титул і палату на мешканє, а мати в иньшій палатї недалеко Поталї виховує дитину, се є молодого Даляй-Ляму. Коли хлопець дійде до чотирох лїт, перебирають єго торжественно в присутности китайского посла в монаший стрій і виховують до осьмого року в монастири під доглядом бонзів. В 8 роцї житя він стає настоятелем того монастиря і дозрілим Даляй-Лямою, головою буддийскої релїґії. До 18 року житя він не має в своїх руках сьвітскої власти, яко неповнолїтний, а за той час правлять за него бонзи. Звичайно однак Даляй-Лама не доживає 18 року, бо яко найвисший владика духовний, голова соток мілїонів темної товпи народа, міг би стати небезпечний для Китаю, коли би прийшовши до розуму, забажав стати великим сьвітским володарем. Річию бонзів є скрутити єму голову, заки дожиє 18 року і відмолодити єго. — Передпослїдного Даляй-Ляму, помершого в 18 року житя, мав нагоду бачити один з індийских Пудитів. „Серед великого торжества, на золоченім і шовком висгеленім престолї — оповідає Пундита — я побачив вісїмлїтну дитину. На голові мав Даляй-Лама жовту мітру, а жовтий широкий плащ спадав єму з плечий на землю. Зпід плаща висунув дрібні ручки, аби нас благословити. По тій церемонії почастовано Даляй-Ляму і нас чаєм і вареним рижом, якого він ледви покушав. Опісля Даляй-Лама затягнув дитинячим голосом побожну пісню, а один з сивих бонзів виголосив до него промову, вичисляючи всї добродїйства, які сьвіт має завдячити божескому Будді в людскім видї. Свою промову скінчив трикратним поклоном перед 8-лїтним Даляй-Лямою“.

О так і день цїлий минув. Стук та грім та курява понад лїсом. А як стемнїло, усовітував Ласун поробити тайно на греблях завали з гіляк, пеньків, каміня й хворосту, щоб кінно через них не можна було перебратись, бо запевне знав, що гайдамаки підуть на пролом. Здав ся нам на добре його совіт, бо справдї Чортовус, роздїливши свою ватагу на три купи, здумав ударити разом трьома греблями і прочистити собі дорогу.

Чатували ми всю ніч під оружем, прислухались до всякого шелесту. Якось о півночи затупотїли конї, перше глухо, а далї все чутнїйше, як стали підходити до греблї, а нарештї загула гребля од копит, а гайдамаки загукали: „Нуже братця: або добути, або дома не бути!“ — і пустили на взаводи. Дано їм зближитись, щоб стягнуть усїх на греблю, а потім гу! — заревли гармати. Отодї вже зробило ся справжнє пекло. Що хвилина, то й гукнуть гармати, не з того то з того боку. А поранені кричать, конї іржуть та бють ся поміж понавалюваним гілєм, дерево скрізь тріщить та падає, а по бору луна так і розлягаєть ся. А ніч же то темна-темна! Тільки раз по раз сяє красний огонь із гармат: сяйне, окаже кругом людий, коний, блискучу збрую і рудий дим хмарами зверху, та знов і погасне, тільки реве та стогне кругом у темряві. Правдиве було пекло. Цїлу ніч стріляли пушкарі, мов завязавши очи: тільки чули, що на греблї ворочаєть ся все і кипить як у казанї. А як розвиднїло, тодї тільки

Із січового руху.

Із Лужан.

Дуже мені мило донести Вам тай усім Братям селянам а особливо стороньским молодцям „Січовикам“, що наша „Січ“ є дуже цікава. Сими днями вибух вогонь в ночи о годині 11 з 15. на 17. то зараз зробив ся крик, а осавул учув крик і вийшов і зачав трубіти, а „Січовики“ дуже скоро позбігали ся і зараз прудко зачали гасити, а другі воду носити, а треті повиносили із хати, де-що було і зачали душити вогонь і зараз згасили той вогонь і не дали тій хаті згоріти. Там на тім куті є хати дуже густо побудовані. Як би не „Січовики“ тоби був згорів весь кут. Тепер навіть вороги любять нашу „Січ“. Аж теперечки вони розпізнали, що „Січовики“ то є дуже цікаві люди. До тепер, як не було в нашім селі, в Лужанах „Січи“, то як де вибух вогонь, то горів, аж доки незгорить а тепер вже не дають горіти вогневи, бо „Січ“ то є учені люди і чесні і дбайливі. Дбають за своїм селом і не лиш за своїм але і за чужим. Тамтого тижня 11. серпня коло дороги зелізної на зеленівскім поли впала з машини искра і з того повстав вогонь, а ті люди, що робили коло поля як уздріли той вогонь, то побігли до керниці щоби нести воду, аби той вогонь згасити. На той час надійшов з візком лужанский осавула з двома „Січовиками“. Вони всї три зробили собі із прутя мітли, і тими мітлами били вогонь. Нїм ті з водою прийшли, то козаки згасили вогонь. Був із ними щирий приятель Семеон Бережан, він дуже похвалив „Січовиків“, що так прудко згасили, бо огонь бувби розширив ся на цїлий шкарп. Луг вже був злапав ся тай горів, а попри шкарп був лан вівса. А якби не „Січовики“ то мав горіти цїлий лан вівса. Прошу дуже щиро руских приятилїв закладайте „Січи“ в кождім селї. Відлучім ся раз від своїх ворогів, а єднаймо ся у своє товариство. Не даймо ся нашим ворогам! *Я. М.*

Із Іспаса.

Дня 24. серпня 1904 відбуло ся у нас отворене товариства „Січ“, на яке прибуло богато гостий із найдальших околиць. Із Коломиї прибув п. др. Кир. Трильовский із своєю панею, з Черновець 2 академики „Січовики“ з Вижниці інспектор Никорович, п. др. Гамбурґер з панею тай купець Іпен, з Кутів п. Гулейчук, з Бергомету п. надуч. Данелюк і єго, пані з Чорногузів над'учитель Лучиньский й своєю панею, а з Вашківців і Бергомету прибули „Січи“ із своїми старшинами і прапорами. Загалом було гостий з поміж селян і інтелїґенциї до 1500. Збори відбували ся серед толоки на місци загородженім дошками, прикрашеними коверцями і фанами. Січовим батьком

побачили, яке лихо сталось гайдамакам. Думали пробитись, сїромахи через греблю та назабивавшись у завали, пропали там, як бжоли в бочці під пасїшною довбешкою... Як бжоли карабкають ся, тонуть і вязнуть у густій патоці, як виверне пасїшник у бочку важкі та повні забоцні; так вони сердеги, вязли поміж гілєм і тонули в багнах. Лежало їх богато. Аж жаль було дивитись! Народ усе здоровий та роскішний, і конї добрії та всеж то те пороздиране картачами і покрівавлене. Лежать бідахи, повивертавшись, густо, як снопи на хорошій ниві. Як молотники, вставши з раня, стануть у два ряди на довгому току і бють дубовими цїпами сніп за снопом, аж поки розлетить ся увесь соломою, так і їх порозбивано картачами, пороздирано чаунними кулями на шматки і перемішано з потрощеними гіляками і колодєм. На великій греблї, у завалї, знайшли і самого Чортовуса на колодї. На взнак лежав сердешний головою на колодї, розкидавши крижем руки, а вуси, мов дві чорні гадини, розтяглись по колодї, у крові всї, тай позасихали. Картача вдарила сїромаху саме в груди і вискочила в спину, розпоровши пишний кармазин. Кров із рани потекла і по всьому жупанови і по золотому поясу, залила і дорогого білого коня, що лежав під ним убитий. Шаблю при Чорнвусї і оружя знайшли пречудовне, та ба: нїхто не схотїв його носити, бо Чортовус був, кажуть, чарівник і все те наговорене чарами. Один князь Любомирський не бояв ся нїяких

вибрано д-ра К. Трильовского, а маткою п. Данилюкову із Бергомету н./С. Статути прочитав і пояснив адв. др. Трильовский а відтак приступлено до вибору старшини. Кошовим вибрано Василя Мазуряка, осаулою Темофія Яцка, писарем Юрія Павлюка, скарбником Николая Кусяка, справником Іван Шпитка, 1. читарем Теодор Мецкан, 2. читарем Дмитра Григорика 3. Івана Кусика 4. читарем Олексу Труфона хорунжем Василя Демка. Віддак промовив канд. філ. Вас. Сїмович про потребу і спасенність просьвіти. При кінци загальних зборів подякувано прибулим гостям грімкими окликами і вистрілами з моздзїрів. Вечером Руска читальня з Іспаса Діброви відограли аматорске представлене, з якого дохід пішов на тов. „Сїч". Добровільні датки зложили на ту цїль іспаский дїдич Маркус Фішер 200 корон, а бувша фервальтерка Іда 100 корон, секретар пан Ґрубер 50 кор., Петро Мазуряк 4 корон Маковій Коваль Демитра 2 кор., Михайло Мазуряк 2 корон, Юрій Павлюк 2 корон а решта по 1 коронї старші, а молодші та і молодїж по 50 сотиків, за що всїм най буде сердечна подяка! Усїх членів до тов. „Сїч" вписало ся до 160. З окрема ще дякує товариство „Сїч" нашому панотцеви Яворовскому, що посьвятив фану товариства. Дня 18. серпня в день уродин нашого найяснїйшого пана взяла удїл в богослуженю і наша „Сїч". Оттак отворили ми товариство „Сїч", а не за довго заведемо райфайзеньску касу тай склеп, що най беруть собі за приклад иньші села.

Петро Мазуряк
„Сїчовик".

Всячина.

Отворене „Сїчи" в Старій Жучцї не могло відбути ся минувшої недїлї задля великої непогоди. Відложено те наше сьвято на слїдуючу недїлю то є на 4 вересня. Проґрама: 1. вибір кошового батька, 2. поясненє статутів, 3. вибір старшини тов. і 4. вільні внесеня. По офіцияльній части сїчовій відіграють молодики кичерскої читальнї комедию в однім актї „Іцко-сват" на фонд товариства „Сїч" в Старій Жучцї. Вступ для інтелїґенциї 50 сот. для селян 10 сот. Се наше сьвято відбуде ся під голим небом на толоцї близько повозбудованої церкви. Початок точно о 1-шій годинї по полудни. Заразом просить комітет сїчовий нашу Вп. інтелїґенцию всї хвальні „Читальнї, й „Сїчи" численно прибути на наше народне сьвято, що відбуло ся гарно. На наше сьвято повинна кожда людина явити ся, що відчуває в своїм серцю живий руский дух, бо наша „Сїч" вже досить близька до стародавної „Сїчи—мати" запорожскої. — За комітет *Володимир Пігуляк* кошовий.

Розвиток „Сїчий" не дає дихати московским наймитам, тож розписують проти них по своїх „казетах" ліктеві статї. Та най пишуть здорові, аби люди добре пізнали, що вони за люди і чим воюють. Ось вже від місяця трублять они і в „Нар. Зрадї" і в „Царославній", ба навіть і в галицкім „Руск"-ім Слов"-і що в „Сїчах" виводить ся розбишацтво, бо ось вилавчаньскі сїчовики убили одного парубка. Аби пізнати безграничність кацапскої брехливости скажемо лише, що в Вилавчу н ї я к о ї „С ї ч и" н е м а а тим самим опрокидують ся всї кацапскі клевети. Будемо бачити, чи у кацаців є хоть трохи совісти, та чи они свої бріхнї відкличуть чи далї будуть туманити людий.

чарів і взяв собі ту шаблю і зброю. Поранених душ трийцять забрали і повезли до Полонного на страту, здобич подїлили поміж войском, а трупи четвертували і розставляли на палях по селах і шляхах. Тільки з того люди ще більш набирали собі гайдамацького духу; як покажуть ся було де сїчові гостї, — вони їх криють по пасїках, дають їм осторогу, а кому нема житя од економів та дозорцїв панських, ті самі з гайдамаками, паньскі будинки руйнували. Тільки ми, надвірні, було, за паньским приводом, ходимо на гайдамак. Здавалось: куди, яке добро чинимо, а ми тільки помагали загнуздувати наших братів.

Війна. Під Ляояном бють ся Росияни з Японцями вже кілька день, і як занять нинїшні телеґрами, Росияни програвши уступили, а Ляоян підпав у японьскі руки.

Із Кичери. Аматорске представлене „Іцко Сват“ відбуло ся, у нашім селї як було вже оголошено в „Буковинї“ дня 19 с. м. на Преображене. На се, для нашого темного хлїбороба так поучаюче представлене прибуло чи мало селян місцевих а крім сего були і гостї стороньскі: з Черновець п. Весоловский, редактор „Буковини“, і п. Созаньский; із Лужан учитель п. Петро Ілюк. Крім сего прибули із сусїдних сїл достойні отцї духовні: О. Т. Матейко конс. сов. і греко.-кат. парох в Глїбоцї з своєю родиною, а явила ся численно також і молодїж глїбіцка під проводом п. Букатара, із Димки о. др. Коцик; із Мігучан п. надучитель Ґазда з родиною і п. Якубович, начальник каси, з женою, а з Терешан о. Ісопескул і п. надучитель Годованьский з своєю родиною. Вся інтелїґинция заплатила вступ на представлене з спорою надвишкою, за що їй на сїм місци виражає підписаний комітет свою уклінну подяку, бо весь дохід призначили ми на добродїйні цїли. Та як там вивязались наші молоді аматори сего не нам судити, ми скажемо хиба те, що на жадане участників треба було представлене повторити. Представлене відограла молодїж; із межи молодих аматорів вивязали ся по нашій думцї найгарнїйше: Яков Прогаска, що грав ролю Іцка Свата, Петро Соколовский в роли Бакаляренка і Маґас в ролї Федоровича. Неменьше гарчо вивязались із своїх ролях дївчата а то Евдокія Маґасева (Ксеня) і Аничка Мудракова (Галька). Їх виступ був доволї певний і досить сьмілий а у Гальски ще й дуже природний. Що до ролї Якова і Федя, котру грали Н. Жук і Т. Собчиньский, скажемо на правду, що не були певні а обавні, та на будуче піде справа лїпше, а покаже ся се в Старій Жучцї. — *Володимир Турчак. Петро Мудрак. Іван Собчиньский.*

З нужди до арешту. В Альзациї в Нїмеччинї жив один калїка, котрий не міг заробити собі на житє і гинув з голоду. Щоби ся небудь оборонити ся перед голодовою смертию прийшов на здогад, що якби дістав ся до арешту, діставав би там їдженє і убранє і в сей спосіб уможливив би собі житє. Але як там дістатись? Красти не хотїв, розбивати так само — отжеж став викрикувати на нїмецкого цїсаря ріжні глупости. За се є його арештовано і за обиду цїсаря засуджено на три місяцї вязницї. Скінчило ся три місяцї і нещасливого випущено на волю. Тогдї калїка виписав на карцї грубіяньскі слова на цїсаря підписав себе і заніс на полїцию з просьбою, щоби його за се приарештовали. Розуміє ся, що полїция його приарештувала і засадила тепер на довший час до вязницї в місто, щоби його віддати до закладу для неспосібних до працї.

Страшна катастрофа лучила ся в Колюрадо в Америцї. Потяг експресовий котрий виїхав о годинї осьмій вечером дня 8. серпня з Пуебло Кол. влетїв з мостом в сильно візбрану ріку, причім згинуло сто осіб. Поміж місцевостю Пуекло а Еден пливе маленький потік, котрий в лїтї підчась посухи звичайно висихає. Однак цїлий день перед катастрофою падали там дуже зливні дощі і потік сей так сильно візбрав, що вода плила вже верхом моста. Коли вїхав на него потяг, міст зачав ся хитати і нагло заломив ся, а машина з чотирма возами влетїла в глибінь. Два послїдні вози відорвали ся щасливо і задержали ся перед самим мостом. Всї люди, що находили ся в чотирох передних возах найшли страшну смерть. Виратував ся лиш один гайцер, котрий побачивши грозяче небеспеченьство, щасливо вискочив на беріг. Тепер виловлюють трупів з води, котра вже значно опала.

Для еміґрантів. Уряд еміґрацийний на Елїс Айленд в Америцї завернув до краю знова много осіб, котрі не мали потрібної суми гроший на подорож до місця призначеня, не могли достаточно вилеґітимувати ся, або були за старі або хорі і могли стати ся тягаром для суспільности. Взагалї завертають з відси кождого, хто не має тут родини або знакомих, до котрих мігби удати ся. Між завернеными до краю є одна жінка мабуть божевільна, убрана в балеву сукню, а цента при душі

не має; є один молодець, котрого вислав батько до Америки, аби туг троха остаткував ся і научив ся працювати а не марнотравив батьківского маєтку; з кількох Німців, на котрих знайшли лікарі ріжні хороби очий і т. д. Взагалї треба бути дуже обережним тим, що вибирають ся до Америки і не скорше вибирати ся в дорогу, доки не засягнуть докладних відомостий. З ам. „*Свободи*“.

Сьмішне. Жінка кричить до сплячого чоловіка: Чоловіче, чоловіче! Менї здає ся, що злодій в комірчинї! Чоловік схопив ся, відхилив двері і питає: А нема тут злодія? — Нема! — відповів якийсь голос. Потім ляг чоловік знов спати. Рано входить жінка до комірчини а комірчина порожна. — Чоловіче, а ти не дивив ся до комори? — питає жінка. — Та де не дивив ся, я навіть питав ся, чи нема тут злодія, а він, — Бог би го побив — казав, що нема. Тай вір кому тепер!

* Хлопи до пана: „Ясний, вельможний пане! Дайте нам яку роботу, яке заняте, щоби ми могли наші дїти та жінки уратувати від голодової смерти“. Пан: „Марш голото! Я сам не маю що робити, та ще буду вам роботи шукати?“

До продажи

25 ДЗЄРЖОНІВ

Хто хоче купити, най зголосить ся під адресою: **Іля Меленка,** в Рогізнї (Буковина).

Складаймо гроші на наш

НАРОДНИЙ ДІМ

в Чернівцях!

Мед. Др. Ґольдфельд

вернув з подорожи і ординує як перше так і до тепер в Чернівцях при ул. Почтовій ч. 2.

Він розслїджує недуги машиною яку видумав професор Рентґен. За помочию тої машини бачить ся у нутрі чоловіка, як далеко недуга вкорінила ся, тому й лекше єї вилїчити.

Важне для Райфайзеньских Кас.

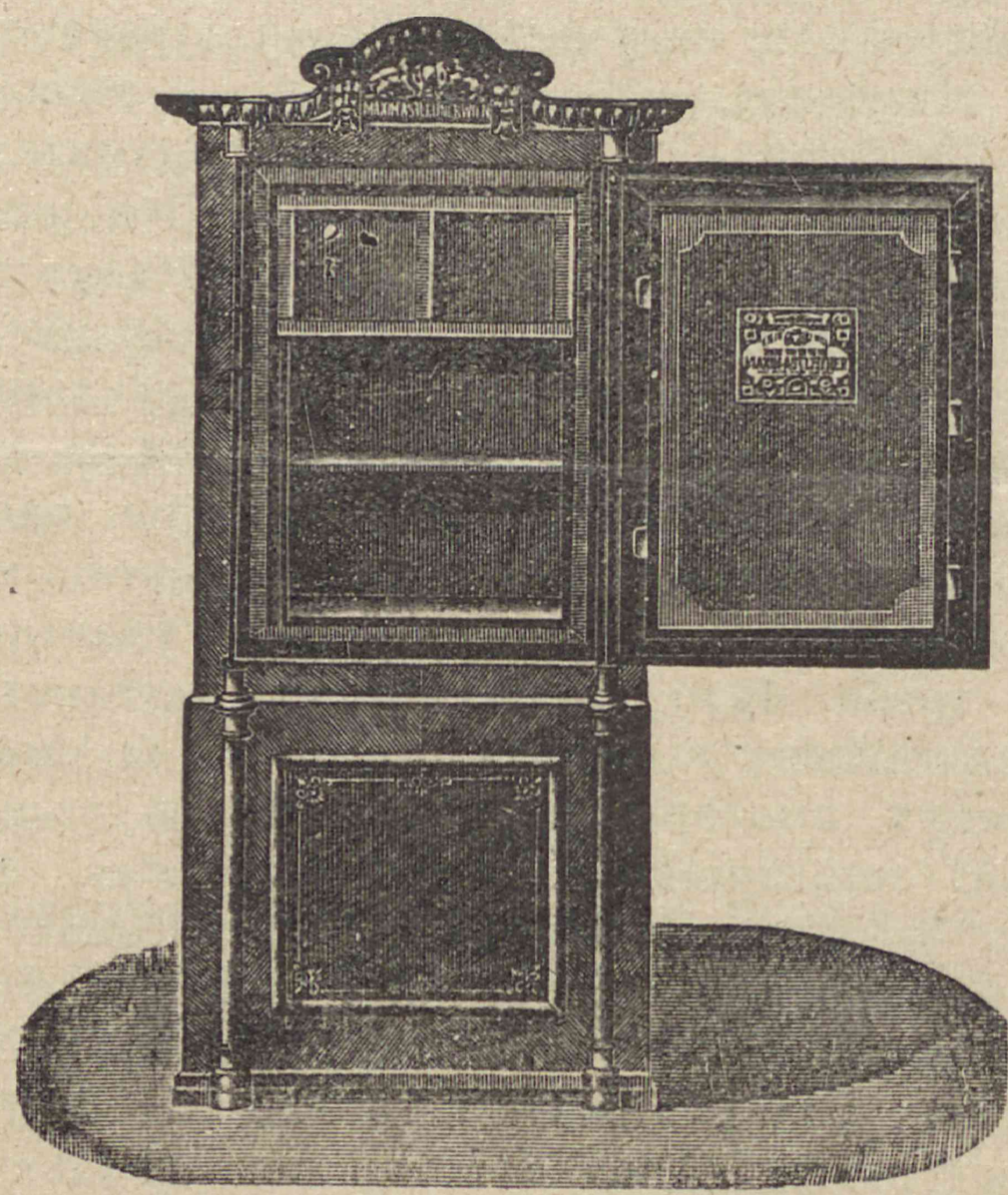

Огнетревала Каса Nr. 3,

коштує у мене дешевше як всюди. Маю також на складї

сїчкарнї і машини до шитя,

а всьо з найлучших фабрик. — За доброту ручу.

З поважанем

Василь Данилевич

машинїст в бровари Штайнера. ул. Желїзнича (Bahnhofstrasse) ч. 21, Чернівцї.

Видане Товариство „РУСКА РАДА“. За редакцию відповідає ІВАН ЗАХАРКО
З друкарнї „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Ів. Захарка.